

BESLUT

2021-11-29 Dnr: 21/02185

SAKEN

Medierna, P1, 2021-05-22, inslag om interna konflikter på Dagens Nyheter under covid-19; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget påannonserades av en reporter enligt följande.

Intern kritik, hot om uppsägningar och en chefredaktör med dubbla roller. Vi ger en inblick i Dagens Nyheters inre liv under pandemin.

Inslaget handlade om att det funnits en intern konflikt på tidningen Dagens Nyheter (DN) som präglat tidningens bevakning av covid-19 under pandemin. I inslaget sa en facklig företrädare att nyhetsreportrar hade velat säga upp sig på grund av att artiklar stoppats. I inslaget medverkade en medicinreporter på DN som hade valt att säga upp sig. Hon berättade om en hård arbetsmiljö och en incident som inkluderade hennes man. Hon sa också att vissa forskare inte ville medverka i reportage som tidningen gjorde eftersom de var oroliga för hur tidningen framställde vissa frågor. Reportern sa därefter bland annat följande.

Vi har pratat med flera personer på redaktionen som beskriver att det funnits en tydlig konflikt kring coronabevakningen. Dels mellan ledarredaktionen och vetenskapsredaktionen men även mellan vetenskapsredaktionen och nyheterna. Lite förenklat så beskriver flera att vetenskapsredaktionen velat vara mer försiktiga i bevakningen medan i alla fall delar av nyhetsredaktionen efterlyst mer kritisk bevakning av myndigheternas agerande. Som vi hörde i början av reportaget är det reportrar som hotat med att säga upp sig efter att artiklar har hamnat i stå. Vi pratar med flera personer på redaktionen men de flesta vill inte vara med vid namn.

Sedan intervjuades ordförande för DN:s lokala fackklubb som bland annat sa att nyhetsjournalister hade hämmats i sitt arbete med bevakningen av covid-19 och att vetenskapsredaktionen velat att allt ska vara korrekt och att tidningen ska publicera

artiklar när saker är klarlagda. Fackklubbens ordförande sa vidare att under covid-19-pandemin var inte allt alltid klarlagt och att det därför funnits en konflikt. Han sa därefter att det var nyhetsledningen som varit försiktig. Reportern sa sedan följande.

Flera av dem vi pratat med säger att konflikten späts på av att vetenskapsredaktionen under pandemin fått en sorts gate-keeper-roll. Att de ska hålla ett öga på nyhetsarbetet kring corona men att det var otydligt kommunicerat och lett till en sorts dubbelkommando med oklar ansvarsfördelning.

Fackklubbens ordförande sa därefter att nyhetsredaktionen inte vetat om att vetenskapsredaktionen granskat dem och att detta inte gynnat relationen mellan redaktionerna. Ordföranden sa också att fackklubben inte kände till detta. Reportern sa därefter bland annat följande.

Och flera av dem som vi pratat med berättar att den här konflikten nådde någon sorts crescendo i vintras. När vetenskapsredaktionen hade synpunkter på en artikel om en rapport av den amerikanska smittskyddsmyndigheten CDC. Rapporten uppskattade hur många dödsfall som hade kunnat undvikas i olika europeiska länder om tidigare åtgärder som förhindrar smittspridning hade satts in. Rapporten hade dock inte tagit fram någon specifik siffra för just Sverige men gjorde det på reporterns fråga. 2 500 dödsfall hade kunnat undvikas i den första vågen blev budskapet. För tydlighetens skull ska vi säga att [personnamn medicinreporter] inte varit inblandad i just det här. Men händelsen säger nåt om den större konflikten på DN där vetenskapsredaktionen varit inbegripen.

Reportern sa därefter att enligt fackklubbens ordförande hade DN:s chefredaktörs tydliga ställningstagande i frågan där han kritiserat svenska myndigheter för att vara långsamma påverkat konflikten. Därpå intervjuades chefredaktören som gav sin syn på saken.

ANMÄLAN

Anmälaren, som är vetenskapsredaktör på DN, är kritisk till inslaget på följande grunder.

Inslaget i *Medierna* presenterade en alltigenom felaktig bild av vad som skett på DN. I inslaget blev anmälaren tydligt utpekad och det gavs felaktiga och för anmälaren skadliga uppgifter om dennes arbetsuppgifter på tidningen. Anmälaren har blivit misstänkliggjord på felaktiga och osakliga grunder, och inslaget har underminerat hennes och vetenskapsredaktionens trovärdighet. *Medierna* kände till att uppgifterna inte stämde och anmälaren gavs heller inte möjlighet att bemöta uppgifterna.

Den 19 maj 2021 blev anmälaren uppringd av *Mediernas* reporter som sa att han skulle göra ett inslag om de händelser på DN som ledde fram till att en medicin-reporter sa upp sig. Han ställde frågor om en specifik DN-artikel "USA-studie: 2.500 svenska dödsfall kunde ha undvikits" skriven av annan DN-journalist.

Medierna frågade om anmälaren höll med om att artikeln var en avgörande händelse. Det gjorde inte anmälaren och betonade att medicinreportern inte hade varit inblandad, och att anmälaren bara hade haft några mindre synpunkter på den. DN-journalisten som skrivit artikeln reagerade dock mycket kraftigt på kritiken, av för anmälaren okänd anledning. Reportern frågade vidare om det stämde att anmälaren hade ett uttalat granskningsuppdrag, vilket anmälaren bekräftade, eftersom det ingår i anmälares roll som vetenskapsredaktör sedan anmälaren anställdes på DN år 2013. Det är något alla anställda på DN:s redaktion är informerade om. Reportern frågade inte vad anmälares kritik av artikeln bestod av. Hade han frågat hade han fått veta att anmälaren, efter att artikeln hade publicerats i DN, hade två synpunkter. För det första att rubriken var något missvisande, eftersom den amerikanska rapporten inte sa något om antal dödsfall i Sverige. Den uppgiften fick reportern direkt från forskarna. För det andra att DN borde använda ordet ”rapport” i stället för ”studie”, då det inte var en studie som var granskad och publicerad i en vetenskaplig tidskrift utan en rapport från den amerikanska myndigheten CDC.

I inslaget nämndes artikeln i samband med att ordföranden i DN:s fackklubb uttalade sig om att vetenskapsredaktionen hade hämmat andra reportrar arbete, och stoppat publiceringar. Det sades också i inslaget att medicinreportern inte hade varit inblandad i den aktuella artikeln. Alla med lite insyn i DN vet att DN:s vetenskapsredaktion i januari 2021 bestod av medicinreportern och anmälaren. Anmälaren blev alltså direkt utpekad som den som hade kritiserat artikeln.

Lyssnare har också tolkat det som att anmälaren hade stoppat artikeln när anmälaren bara hade synpunkter på en missvisande rubrik och ett ordval. I inslaget sades felaktigt att medicinreportern och anmälaren hade fått ett nytt uppdrag att granska tidningens artiklar i samband med pandemin, trots att redaktionen för *Medierna* vet att det inte stämde. Producent för *Medierna* bekräftade i ett telefonsamtal att det var en ”olycklig formulering”. Fackklubbens ordförande hävdade i inslaget att detta uppdrag var okänt för honom och fackklubben. Det är ett anmärkningsvärt uttalande då anmälaren, som ovan nämnt, under hela sin tid på tidningen haft uppdraget från ledning och chefredaktör att säga till när anmälaren ser felaktigheter i vetenskapsrapporteringen. *Medierna* borde ha reagerat på det orimliga uttalandet av fackklubbens ordförande, och ställt en kritisk fråga. Chefredaktören för DN hade själv i sin intervju med *Medierna* upplyst reportern om att detta alltid har varit anmälares uppdrag på DN.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio AB (SR) anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

I maj 2021 lanserades en bok om pandemier där DN:s för detta medicinreporter också beskrev de interna konflikter på tidningen som gjorde att hon i februari 2021

valde att lämna sin tjänst på vetenskapsredaktionen på DN. DN har, som landets största morgontidning, haft en omfattande bevakning av covid-19-pandemin, på ledarplats, i debattartiklar, i nyheter och i analyser. DN har en stor påverkan på den svenska offentligheten och det var därför som *Medierna* valde att bevaka och skildra hur det journalistiska arbetet utförts och vad som internt präglat tidningens bevakning under pandemin. Under arbetet med reportaget pratade reportern med ett tiotal centrala personer på DN:s redaktion och det växte då fram en bild av en bredare konflikt kring pandemibevakningen än den mellan medicinreportern och DN:s ledning. Vissa av medarbetarna ställde upp på intervjuer, andra ville endast berätta anonymt. Anmälaren kontaktades också för att kunna ge sin bild av arbets-situationen men ville inte ställa upp på någon intervju. Fackets företrädare samt tidningens chefredaktör intervjuades och bekräftade det som flera medarbetare vittnat om, nämligen att det funnits konflikter mellan nyhetsreportrar, nyhets-ledning och vetenskapsredaktionen om hur tidningens bevakning av frågor kopplade till pandemin skulle genomföras.

I det nu aktuella inslaget skildrades konflikterna på tidningen översiktligt för att visa på var slitningarna fanns utan att ta ställning för någon sida. Utgångspunkten var dock medicinreporterns kritik och det som medarbetare vittnat om anonymt till *Medierna*. En röst som hördes i sammanhanget var den fackliga företrädaren som berättade om fackets agerande och om hur han upplevt motsättningarna med otydlig arbetsfördelning och så vidare. Den fackliga företrädaren fick den uttryckliga frågan vem som hindrat vissa artiklar från att skrivas och sa då att det var ”nyhetsledningen”. Det framfördes inte någon konkret kritik mot vetenskaps-redaktionen. Fackföreträdaren säger att vetenskapsredaktionen vill att allt ska vara korrekt och att man ska skriva när man ”vet allting” vilket i sig snarare kan uppfattas som rimligt. SR har förståelse för att anmälaren inte delar fack-ordförandens bild av hur konflikten tagit sig uttryck i alla delar. SR anser dock att det är rimligt att en facklig representant, som har en partsställning i just dessa frågor, får ge sin bild av det som hänt. Det framgick tydligt för lyssnarna vad hans roll var och att det var fackets version som framfördes. För att ge lyssnaren ett illustrativt exempel på hur konflikten tagit sig uttryck mer konkret nämndes specifikt en viss artikel. Anledningen till att *Medierna* tog upp just den var för att flera medarbetare nämnt den som ett exempel på när vetenskapsredaktionen och enskilda nyhetsreportrar dragit åt olika håll. Konflikten beskrevs på ett principiellt plan och *Medierna* valde att utelämna flera detaljer om hur den tagit sig uttryck. Att det blev en konflikt kring just den artikeln bekräftar anmälaren i sin skrivelse till granskningsnämnden.

SR anser inte att anmälaren var utpekad i sammanhanget på ett sådant sätt att det krävdes ett bemötande. Artikeln användes som ett exempel utan att någon namngavs. SR har svårt att se att lyssnarna har så ingående kunskap om DN:s vetenskapsredaktion som anmälaren vill göra gällande. Dessutom anser SR att det som beskrivs kring synen på den aktuella artikeln inte framställer vetenskaps-redaktionens företrädare som klandervärda i sitt agerande utan tvärtom, att man

agerade med integritet utifrån sitt perspektiv. SR har inte påstått att vetenskapsredaktörernas uppdrag att kontrollera kvaliteten i tidningens vetenskapsrapportering var ”nytt”.

Formuleringen som användes var dock inte tillräckligt precis och för att undvika feltolkningar valde redaktionen, efter att anmälaren hört av sig, att göra ett förtydligande på SR:s webbplats och i en sändning veckan efter att programmet sänds. Förtydligandet löd enligt följande.

I reportaget om coronabevakningen och konflikterna inne på Dagens Nyheters redaktion i *Medierna* vecka 20, formulerade vi oss så här kring vetenskapsredaktionens roll: 'Flera av de vi pratar med beskriver att konflikten spåtts på av att Vetenskapsredaktionen under pandemin fått en sorts gatekeeper-roll. Att de ska hålla ett öga på nyhetsarbetet kring corona, men att det varit otydligt kommunicerat och lett till ett sorts dubbelkommando med oklar ansvarsfördelning.' Vi vill förtydliga att det inte är en ny roll som getts till vetenskapsredaktionen med anledning av pandemin, men att rollen enligt flera personer på Dagens Nyheters redaktion skapat konflikter och friktion i samband med att vetenskapsrapporteringen på nyhetsplats ökat i samband med corona.

SR vill också anföra att den övergripande kritiken i inslaget blev bemött genom att chefredaktören medverkade och fick ge sin syn på arbetsmiljön, konflikterna på redaktionen och inte minst sin egen roll.

KOMMENTAR FRÅN ANMÄLARE

Anmälaren har kommenterat SR:s yttrande och anför sammanfattningsvis följande.

I programmet fick bara chefredaktören och fackklubbens ordförande uttala sig om situationen på DN:s redaktion, trots att de båda stod på samma sida i konflikten med medicinreportern. Medicinreportern intervjuades i början av inslaget, men bara om de händelser som ledde fram till att hon sade upp sig från tidningen, inte om de konflikter som resten av inslaget handlade om.

Det stämmer inte att anmälaren kontaktades för att få ge sin bild av arbets-situationen men att anmälaren inte ville ställa upp på en intervju. När *Mediernas* reporter ringde upp anmälaren sa denne att på grund av sin roll på DN inte kunde kommentera utdraget ur medicinreporterns bok som publicerats i Aftonbladet eller anledningarna till att hon lämnat tidningen. Att inslaget i första hand skulle handla om den allmänna arbetssituationen och om kritik mot den övriga vetenskapsredaktionen, det vill säga mot anmälaren, fick anmälaren veta först när inslaget sändes. I yttrandet hänvisar SR till att den fackliga företrädaren sa att det är ”nyhetsledningen” som hindrat vissa artiklar från att skrivas. Ingen från nyhetsledningen fick dock uttala sig och ge sin bild av situationen i inslaget.

I det exempel på konflikten som nämndes i inslaget poängterade reportern ”för tydlighets skull” att medicinreportern inte var inblandad. Då borde anmälaren getts

möjlighet att kommentera och ge sin bild av den aktuella situationen och vad kritiken bestod i.

Det som förmedlades i inslaget var att vetenskapsredaktionens (det vill säga anmälarens) synpunkter rörde artikelns och rapportens innehåll, alltså att dödsfall hade kunnat undvikas i Sverige, inte ett felaktigt ordval och en missvisande rubrik som det i verkligheten rörde sig om. Förtydligandet som publicerades efter programmet förändrade ingenting vad gäller inslagets brist på opartiskhet och endast obetydligt vad gäller sakens saklighet. Det är välkänt bland många, inte minst bland kritikerna till Sveriges hantering av pandemin, att DN:s vetenskapsredaktion vid tiden som beskrivs i inslaget bara bestod av medicinreportern och anmälaren. Flera personer, på och utanför DN:s redaktion, har förstått att inslaget handlar om anmälaren.

TILLÄGGSYTTRANDE FRÅN SR

SR har inkommit med ett tilläggsyttrande med anledning av anmälarens kommentar. Programföretaget anför i huvudsak följande.

Reportern från *Medierna* sökte, som tidigare anförts, anmälaren före publiceringen. Anmälaren hävdar att reportern då enbart frågade om medicinreporterns kritik mot DN och den konflikten. Det stämmer inte. Reportern ställde även frågor om den artikel som nämndes i inslaget som ett exempel på en annan konflikt och som anmälaren varit inblandad i. Anmälaren ville dock inte medverka eller kommentera den aktuella artikeln i inslaget. Som journalist torde anmälaren inse att detta - att anmälaren inte ville medverka - i sig inte skulle leda till att kritiken inte togs upp i *Medierna*. Reportern kontaktade även DN-journalisten som skrivit artikeln som också var inblandad i den nämnda konflikten. Inte heller han ville medverka i inslaget. Det står dock klart att de två har olika versioner om vad som hänt och vad bråket handlade om.

Mot den bakgrunden valde redaktionen att inte namnge eller gå in på detaljerna i konflikten. SR anser dock att det var relevant att nämna det konkreta exemplet i sammanhanget. Vad gäller anmälarens kritik att ingen från ”nyhetsledningen” kom till tals vill SR återigen framhålla att *Medierna* talade med ett tiotal personer på DN men ingen av dem ville ställa upp i inslaget. Bilden var dock samstämmig att det fanns motsättningar kring pandemibevakningen. SR anser dock att det är legitimt och rimligt att chefredaktören och den fackliga företrädaren intervjuas när övriga aktörer endast vill prata anonymt.

KOMMENTAR TILL SR TILLÄGGSYTTRANDE

Anmälaren har kommenterat SR:s tilläggsyttrande och anför sammanfattningsvis följande.

Medierna ställde frågor om en specifik artikel som har återgetts ovan. Efter samtalet hörde anmälaren av sig till reportern via sms för att förtydliga att den aktuella artikeln inte hade något att göra med medicinsreporterens beslut att sluta på tidningen, att anmälares kommentarer om den bara rörde detaljer samt att anmälaren inte håller med om att hennes kritik mot DN-artikeln var särskilt avgörande i konflikten.

Trots detta presenterade *Medierna* bara den ena sidan av konflikten, och sa inget i inslaget om att anmälaren hade en annan uppfattning. Inte heller sa reportern att anmälaren skulle ha erbjudits att kommentera detta, men avböjt.

ANDRA TILLÄGGSYTTRANDET FRÅN SR

SR har inkommit med ett andra tilläggsyttrande med anledning av anmälares kommentar på det första. Programföretaget anför i huvudsak följande.

Medierna beskrev artikelns innehåll utan att gå in på detaljerna i konflikten av de skäl som SR tidigare redogjort för. Programföretaget vill framhålla att det ingenstans påstods att vetenskapsredaktionen på DN ”ville stoppa artikeln för att den handlade om att dödsfall hade kunnat undvikas i Sverige”. SR anser inte heller att det finns stöd för anmälares påstående att det var den bild som inslaget förmedlade. Anmälaren återkommer till att hon inte tycker att konflikten kring artikeln var av någon avgörande art. SR kan bara konstatera att det går emot de uppgifter vi har fått från andra källor på DN:s redaktion.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (12 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet innebär enligt granskningsnämndens praxis att om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att inslaget handlade om att det hade uppstått en intern konflikt på tidningen DN som i huvudsak grundade sig i att medarbetare hade olika uppfattningar om hur tidningen skulle bevaka covid-19-pandemin, och att olika uppfattningar fanns representerade inom bland annat nyhetsredaktionen

och vetenskapsredaktionen. I inslaget framkom att arbetsmiljön på DN hade påverkats under pandemin och att journalister känts sig hämmade i sin yrkesroll på grund av spänningar som funnits kring pandemibevakningen. Enligt nämndens mening riktades det inte kritik mot vetenskapsredaktionen eller anmälaren som krävde ett bemötande av anmälaren. Nämnden konstaterar att DN:s chefredaktör medverkade och kommenterade uppgifterna om bland annat klyftor och spänningar mellan reportrar, hur hans eget ställningstagande i samhällsdebatten påverkat redaktionerna och den interna arbetsmiljön. Inslaget strider därför inte mot kravet på opartiskhet i denna del.

Nämnden noterar att SR i efterhand sände ett förtydligande där det framgick att vetenskapsredaktion ”gatekeeper-roll” inte var ny med anledning av pandemin. Att anmälaren åsikt i frågan om den i inslaget nämnda DN-artikeln inte framkom i inslaget, eller vad anmälaren anfört i övrigt, medför inte att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrika Hansson, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Erik Fichtelius efter föredragning av Johannes Wik.

För granskningsnämnden

Dag Mattsson

SIGNATURSIDA

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande
undertecknare:

NAMN:	Dag Edvin Bror Mattsson
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_083e8b21b89ef55ba1410670667d48d4dd
DATUM & TID:	2021-11-29 07:29:58 +01:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2021-11-29 07:30:05 +01:00
Ref: 24860SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)